

Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 137

§ 137

Valtuustoaloite kesätyöpaikkojen tarjoamisesta nuorille vieraslajien torjuntaan (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Mannermaa Anne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi Tiina Elon ja Mika Kausteen ym. 7.3.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen kesätyöpaikkojen tarjoamisesta nuorille vieraslajien torjuntaan ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutetut Tiina Elo ja Mika Kauste sekä 28 muuta valtuutettua ovat jättäneet 7.3.2023 valtuustoaloitteen seuraavasti.

”Useat vieraslajikasvit ovat Espoossa levinneet laajoille alueille. Espoossa ongelmia on etenkin jättiputkien, jättipalsamin, aasialaisten tattareiden, pajuangervon, kurturuusun, rikkapalsamin, ruttojuurten, raunioyrttien, viitapihlaja-angervon, kanukan, tertuseljan, suomenröyhötatarin, pikkutalvion sekä uusimman tulokkaan, espanjansiruetanan, kanssa. Jotta tilanteeseen saataisiin selkeä parannus, olisi vieraslajeja tärkeää torjua entistä määrätietoisemmin, sekä kaupungin omin toimin että talkoovoimin. Espoossa esiintyviä haitallisia vieraslajeja sekä niiden levinneisyysalueita on kartoitettu varsin tarkasti vuonna 2018 tehdyssä Espoon vieraslajilinjauksessa (päivitetty 2020). Linjauksessa esitetään useita toimenpide-ehdotuksia, joilla tilannetta saataisiin parannettua nykyisestä.

Vieraslajilinjauksessa todetaan, että vieraslajien torjunnan tehostaminen vaatii lisää voimavaroja. Tähän asti kaupunki on keskittynyt omalla toiminnallaan torjumaan lähinnä vain jättiputkea. Muiden haitallisten vieraslajien torjunta on nojannut pitkälti satunnaiseen vapaaehtoistyöhön. Vuoden 2018 linjauksen arvion mukaan pelkästään jättiputkien tehokkaaseen torjuntaan olisi varattava vähintään 25 000 euroa/vuosi. Koska torjuttavia lajeja on useita, tulisi vuotuisen budjettiin varata 100 000 euroa lisärahoitusta vieraskasvien torjuntaan. Tällainen rahoitus on toistaiseksi jäänyt vain tavoitteeksi.

Yksi keino toteuttaa resurssitehokasta vieraslajitorjuntaa olisi ohjata kaupungin palkkaamia kesätyöntekijöitä tekemään vieraslajitorjuntaa. Vieraslajien torjunta sopii hyvin kesätyöntekijöiden tehtäväksi, jos ja kun työ on suunniteltu ja ohjattu kunnolla. Kesätyöntekijät voisivat torjuntatyön ohessa myös neuvoa kaupunkilaisia ja järjestää asukkaille suunnattuja talkoita. Nuoria on jo työllistetty vieraslajien torjuntaan kunnissa ympäri Suomea. Esimerkiksi Pietarsaareissa komealupiinia ja jättipalsamia torjui vuonna 2021 viisi nuorta kesätyöntekijää. Liperissä, Polvijärvellä, Tuusniemessä ja Iisalmessa Maaseudun sivistysliitto palkkasi kesäksi 2021–22 paikallisia nuoria vieraskasvien torjuntaan. Lahdessa puolestaan noin sata nuorta on osallistunut vieraslajitalkoisiin, joista korvauksena paikallinen Lions-yhdistys on tukenut nuorten harrastustoimintaa urheiluseuroissa. Vieraslajien torjunta on tärkeää ja pitkäjänteistä työtä, johon on sitouduttava määrätietoisesti vuosiksi. Jotta tilanne paranisi nykyisestä, me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Espoon kaupunki selvittää mahdollisuudet työllistää tulevana kesinä nuoria vieraslajien torjuntaan.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon kaupunki palkkaa nuoria kesätöihin erilaisiin viheralueiden kunnossapitotehtäviin useita kymmeniä, kuten on tehty monina vuosina aikaisemminkin. Muutamana edellisenä vuotena on jouduttu hieman rajoittamaan kesätyöntekijöiden määrää, sillä koronarajoituksen vaikuttivat tukikohtien ja taukotilojen käyttöön. Nuoret tekevät kesäkaudella muiden kunnossapitotöiden yhteydessä myös näitä vieraslajien torjuntatöitä. Työssä on tärkeää, että nuorilla on hyvä perehdytys työhön ja ohjaaja, joka valvoo työn turvallista suorittamista.

Vuonna 2023 viherkunnossapito panostaa vieraslajikartoituksen tarkastukseen ja muutamien lajien esiintymien tarkennukseen. Lupiin kartoitusta ei ole tehty laajemmin aikaisemmin ja sen kartoitus olisi tärkeää, jotta torjuntaa tai leviämisen rajoittamista voidaan tehdä. Tavoitteena on selvittää miten jo tehdyt torjuntatyöt ovat vaikuttaneet ja mihin alueisiin ja kasveihin olisi hyvä panostaa tulevana vuosina. Tulevana vuosina voidaan näitä lupiinialueita antaa myös nuorille henkilöille torjuttaviksi.

Kesällä 2023 Espoo pilotoi Crowdsora yhtiön tarjoamaa joukkoistettua pelillistä sovellusta vieraslajien kartoittamiseen ja torjuntaan. Kohteena on lupiini ja jättipalsami, jotka ovat helposti tunnistettavia ja turvallisia torjuttavia myös nuorille henkilöille. Pelillisen toiminnan avulla on mahdollista tarjota laajemmalle ryhmälle mahdollisuus kerätä varoja esim. nuorisourheiluseuran toimintaan tai antaa asukasyhdistyksien nuorille pienen kesätyön. Kokeilun palautteen perusteella selvitetään, voidaanko vieraslajitorjuntaa tehdä tällaisen pelin avulla. Samanlaisia kokeiluja on käynnissä useammassa kunnassa, joten toiminnasta saadaan syksyllä laajempi kokemus.

Jättiputkien torjunta halutaan pitää ammattitaitoisten henkilöiden tehtävänä, sillä jättiputkien kasvineste voi iholle roiskuessa aiheuttaa vakavat palovammat ja pysyvät arvet. Näiden kasvien kasvupaikat halutaan myös merkitä karttatietoihin, sillä kasvien siemenet säilyttävät itämiskyvyn useita kymmeniä vuosia ja voivat aktivoitua, kun maata käännetään tai siirretään. Samoin kurturuusujen poistaminen on

haastavaa toimintaa, jossa on sitouduttava pitkäkestoiseen torjuntatyöhön, jotta kasvi saadaan näivetettyä kasvupaikaltaan.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite kesätyöpaikkojen tarjoamisesta nuorille vieraslajien torjuntaan

Tiedoksi